

Poetae Poloni Latini. 1261.

Kochanowski

Cochanovii Joani Ad Stephanum Bathon-
reum Regem Poloniae - Episcopi
1582. Crae in off. Lazari. 1683.

Biblioteka Jagiellońska.

I. d. 29.

POËTAE POLON.

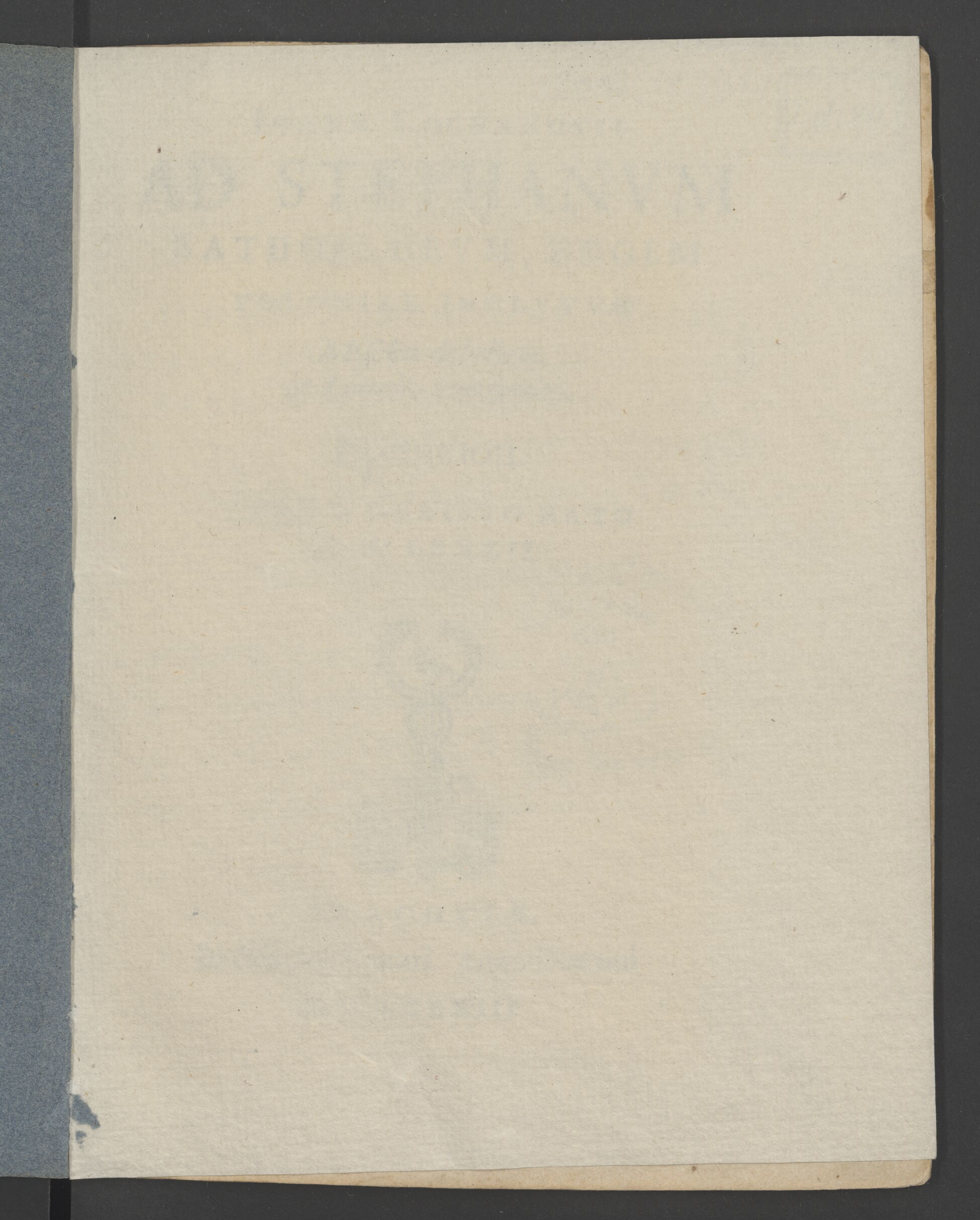
N. 68.

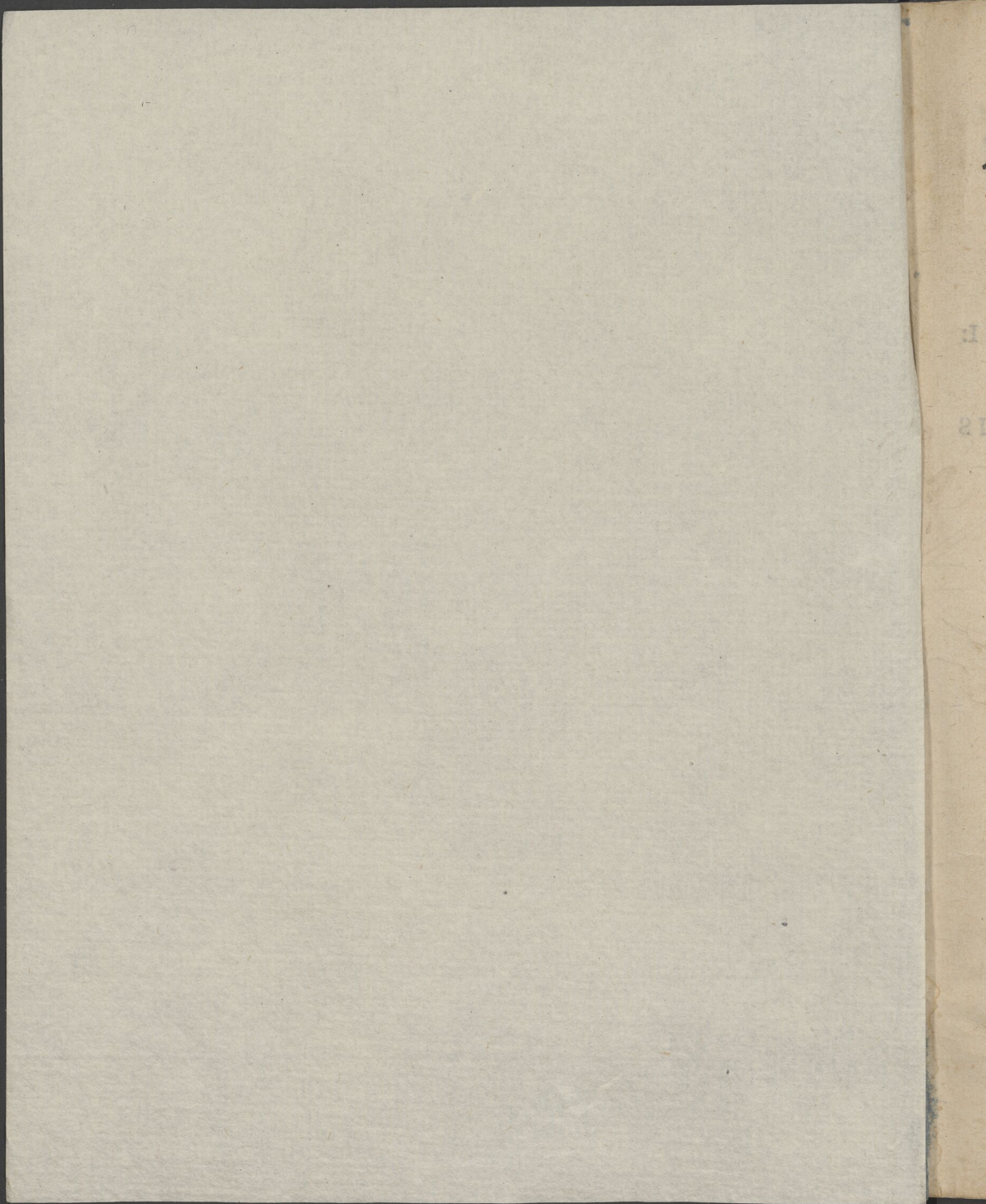

4477

CIMELIA

P. 7. 53 d

Poer. 1361.

I.d.29.

IOANN. COCHANOVII

AD STEPHANVM

BATHORRHEVM REGEM

POLONIAE INCLYTVM

*Moscho debellato,
et Limonia recuperata.*

Epinicion.

ANNO A CHRISTO NATO

M. D. LXXXII.

BIBLIOTH. UNIV.
JAGELLONICAE

Cim. Qu. 4477

CRACOVIÆ,

In Officina Lazari. Anno Domini

M. D. LXXXIII.

AD STEPHANVM
IN NVPTIIS
ILLVSTRIVM IOAN. ZAMOSCII,
R.P. CANCEL. EXERCITT. Q. PRAEFECTI:
AC GRISELDIS BATHORRHEAE,
CHRISTOPHORI TRANSIL. PRINCIPIS
ET REGIS FRATRIS, FILIAE,

*Ad Lyram cecinit Christoph. Clabonus
Musicus regius.*

IDIB. IVN. ANNO CHRISTI,
M. D. XXXIIL.

GRACOVIAE
In Officina Lazari. Anno Domini
M. D. LXXXIIL.

IOANN. COCHANOVII
AD STEPHANVM
BATHORRHEVM REGEM
POLONIÆ INCLYTVM

*Moscho debellato,
et Livonia recuperata,*

EPINICION.

Anno à Christo nato, M. D. lxxxii.

Duodenarius I.

*Oride cum cythara, et cum
dulcesonantibus odis
obuiam, regi Bathorrhêo
progrediamur, age,
ô Musa; qui nunc non Phrygis
à stadio Pelopis,
luctatûe, citisûe quadrigis inclytus
coniugem charam, et sua regna reuifit:
sed procul à Tanai*

A ij

cesis

cesis, fugatisq; hostibus.
centumq; captis urbibus
functas reducit

Duodenarius II.

militia legiones:

vir celeberrimus arte

bellica, iuxtaq; promptus

consilio, atque manu.

arrofa dente æui inuido

gloria Olympiadum

defloruit; Isthmicus unà nobilis

Pythicusque extinctus agon: Nemeorum

nomen inane manet,

certamen ipsum euauit.

at non, virorum euauit

virtus, neque ardor

Duodenarius III.

bellicus, atque animi vis:

qua meus ante alios rex

sic viget laude, ut sit vno

bellipotentē

*bellipotente minor.
nec cultiores litteras
spernit; amat potius,
ut quas sibi non, modò honori, sed videt
sui summo esse, fuisseque semper.
tantaque præterea
eius viri est humanitas,
et tanta morum lenitas,
ut dicta, factaque*

Duodenarius IIII

*illius omnia verè
omnis inania fastus
dixeris; nec verò Homeri
versibus ille sacris
clarens, ita enixè intimi
monstra canora maris
olim fugiebat Ulysses, ut quidem
hic voluptatum illecebras fugit omnes;
ocia despiciens,
ultrò et labores persequens;
quæ ad gloriam adspirantibus
sanè via una est.*

A iij

Duode-

Duodenarius V.

quæ prius in patria ve-
rò iuuenilibus annis
gesserit; quæ bella regum
aspera dissidijs
dux administrarit, genus
Attila ab Hunniade
virtutibus eximijs ductum arguens;
plenius fortasse aliàs memorari
ad stipulante dea
quibunt; ad hæc dicenda enim,
quæ post tulerunt tempora,
mens prona fertur.

Duodenarius VI.

inuidiam superare,
magno opus Hercule dignum est;
quod tibi, fortis Bathorrhœu
ante alios meritò
dandum videtur; qui quidem
legibus ijsdem agitans
æuum cum alijs opulenta in patria

cæteris

*cæteris virtute ita visus es ante-
cellere, ut egregio
fatis subactò principe,
ipse in locum demortui,
cuncto approbante*

Duodenarius VII.

*concilio, populoque
sufficerere volenti.
quod tuorum insigne de te
iudicium, & populi
consentientis nobile
elogium, indomitæ
gentes quoque Sauromatarum insigniter
comprobauerunt; tibi cum diadema
imposuere sacrum,
magnumque te pugnacium
regem Polonorum palam
pronuntiarunt.*

Duodenarius VIII.

atque ego non ita valde

forſitan

*forſitan à ſcopo aberras-
ſe arguar, ſi, quiſ ſtatus tum
Sarmatiæ fuerit,
compendio comprehendo.
namque ita et acre animi
robur, ſapientiaque inſignis tua
eſt futura illuſtrior, inçlyte rex, cum
perſpicuum fuerit,
quam turbulentum, quam inquires,
diſcorsque regnum acceperis;
et quam breui omnes*

Duodenarius IX.

*tempore ſeditiones,
ſuſtuleris que tumultus.
ſydus ut nautis amicum
turbinibus rapidis
exterrito adfulgens mari.
ſceptra Iagelloniæ
mors è manibus violenta extorſerat;
horridasque ipſum rate inſerat atra
Ditis adire domos;
huic pulchræ alumnus Gallie*

Henricus

*Henricus ingenti virum
contentione*

Duodenarius X.

*Sufficiturque tumultu.
non enim ab omnibus aequè
expetebatur, nec omnes
illius verberibus
aurem admouebant creduli
pollicitis; adeoque
audire erat hæc iterari à plurimis:
non fore, ut Galli dominatio rectè
Sarmatiæ eueniat.
acri esse oportet pupula,
cui rei modò inceptæ exitum
fas contueri est.*

Duodenarius XI.

*quippe tot in medium tum in-
commoda, totque pericla
adferebantur, quæ adire
rege Valesiade*

B

fortes

*fortes oportebat Lachos.
nemo ita certiloquus
vates tamen extitit, ut prædiceret
id, quod euenit; siquidem ille bonus rex,
cum neque dimidium
regnasset annum, clam omnibus,
sceptri, thyræque immemor
noctu profugit.*

Duodenarius XII.

*prodigii similis tum
res ea Sarmatiæ omni est
visa. descendunt feroces
rursus ad arma viri;
in factiones scinditur
vulgus, et ipsa sibi
plebs disidet, ac neque iam parcunt minis,
non enim rerum faciem fore eandem
regis in alterius
electione, et sortibus
examinandis, atque cum
illum priorem,*

Duode-

Duodenarius XIII.

*dimidia propè regni
parte vetante, creassent,
sic minaces tum fremebant.
inde ubi more patrum
vno coiuere in loco,
pars tibi Galle, etiam ab-
senti fauet, et reditum expectat tuum:
pars domum insignem pietate, fideque
prædicat Austriacam;
sed quod sit illa ex arbore
germen sub Arcto frigida
proseminandum,*

Duodenarius XIII.

*ambigitur. sed eorum
qui indigenæ diadema
omni ope imponi studerent,
sanè equidem numerus
præ cæteris ingens fuit.
qui tamen vnanimis,
ventis rapientibus, in contrarium*

*vela flexerunt, et amica, Bathorrhenu
castra iniere tua.
nec Gallicani, et factio
secum ipsa pugnans Austria-
corum quieuit;*

Duodenarius XV.

*sed properanter et ipsi
Cæsaris ordinibus se
se aggregant. quid multa? discors
Sauromates geminos
reges creauit; Cæsarem
Austriadum decus, et
te regna vetusta, Bathorrhenu, Dacica
administrantem. mora nulla, fugaces
nuntii utrinque volant,
reges ut accersant nouos.
ingens Polonas interim
peruadit vrbes*

Duodenarius XVI.

terror, imago domesti-

ci rabiosa

ci rabiosa duelli
nocte versatur dieque
ante oculos pavidis.
Et iam suos exercitus,
Et sua castra sibi
pars utraque munit, et urbes occupat.
buccina auditur procul aenea, belli
nuntia; diffugiunt
ruris coloni, liberis
in plaustra coniectis, pedes
quò quenque ducunt.

Duodenarius XVII.

hic animi illa tui cun-
ctis moderatio seclis,
aequitasque, ô rex, canenda
enituit. Cum etenim,
regnum quod hoc ipsum attinet,
Et studiis hominum,
Et robore, Caesaris esses partibus
firmior (nam quid manifesta negemus?)
lintea plena tamen,
pronumque fortune tuæ

A iij

sic su-

*sic sustinebas, & mode-
rabare cursum;*

Duodenarius XVIII.

*ut satis argueret res
ipsa, fuisse te eum ultrò
Cæsari cessurum honorem;
si modò & ille satis
constanter vrsisset suum
propositum. sed enim
regni titulo illius auctus, cum neque
ipse capturus diadema veniret;
teque ab eodem itere abs-
terrere inani nominis
vellet sui umbra; callidè
sensisti agi te-*

Duodenarius XIX.

*cum, neque pectore aperto.
proinde nec ipse volebas
gratiam adfectare, cuius
grati animi indicium*

nullum

nullum videres. tum feras
id quod amicitiae
indulseris, arte tibi extortum argui?
omne discrimen potius subeundum
duxti. ad iter te itaque
ultrò capeffendum paras.
postquam domi autem, ut par erat,
res ordinasti,

Duodenarius XX.

ad sacra limina diuam
O patriae sola terrae
consalutanda ire perrex-
sti, atque loquutus ita es.
Dii patrii, O tu altrix mea
frugum opulenta, viris
bellacibus inclyta. non me pœnitet
iis locis natum; O, nisi fata vetarent,
hoc mihi vita, velim,
sub caelo agenda esset data,
ad filium inexorabilis
Parcae supremum.

Duodena-

Duodenarius XXI.

*impatiens sedenim oti,
& cupidissima agendi
excubat virtus, labores
assidue specularans,
vires ubi extendat suas.
non ego me ad choreas
conviviæ ullæ vocari intelligo;
plena turbarum video omnia, plena
dissidiis; neque me hæc
terrent, sed inuitant magis.
nam quis ferat certaminis
expers coronam?*

Duodenarius XXII.

*alea iacta quidem iam
est mihi; vos iter, ô dii
prosperum, & cursus secundos
annuite. hæc tua tum,
ô rex, precantis cœlites
vox fuit; inde sacris
das oscula postibus; ac tandem deum*

limina

*limina egressus super ardua terga
insilis acris equi;
qui ferreis luctans lupis,
Et nare crebrum sternuens;
laxari habenas*

Duodenarius XXIII.

*gestit, herumque retentan-
tem arguit, huc caput, atque huc
inquis obuersus, atque
subsiliens alacer.
te turba circum plurima
it glomerata, tibi
faustissima quæque precari haud desinens,
quos tu equo prætergrediens, oculisque
comiter aspiciens,
non insalutatos tuis
verbis relinquis; sic iter
denuum tuum urges.*

Duodenarius XXIII.

vix inga dum superaras

C

Carpathii

*Carpathii ardua montis,
cūm tui aduentus per omnes
Sarmatiæ populos
vulgata fama est. hīc statim
res ruere Austriaci
cæpere; etenim dubitabat nemo, quin
is potiturus diadematis esset
Sarmatiæ armiferæ,
qui limina intrasset prior.
ipsi quoque aduersarii
sic dicitabant.*

Duodenarius XXV.

*tantum iter iste rapaces
per fluuios, in quaque alta est
montium emensus, priorque
arua Polona tenet;
noster, domus cui tam prope est,
limine nondum etiam
gressum extulit; & dubitabit quisquam adhuc,
quem velit regnare hena, quidūe ferat fors?
Talia Cæsarei
clam musitabant. tu interim
turba*

10
turba salutantum indies
maiore septus,

Duodenarius XXVI.

Vadere Sauromatarum
per media oppida pergis ;
non sine acclamationi-
bus populi, atque hilaris
plausu iuuentæ prospero.
hinc ubi Cracopolim
uentum est prope, Sarmatiæ flos totius
obuiam prodit tibi. lenia fulgent
arma procul, radians
perstringit aurum lumina ;
hac parte equestres copiæ, hac
tendunt pedestres,

Duodenarius XXVII.

propria quisque sequuti
signa, aquilasque minaces.
ordo grandæui Senatus
in medio ; hos iuuenes

C ij

stirpe

*stirpe inclyta orti, insignibus
prægrediuntur equis.
postquam socia agmina iunxistis, tuaque
ora spectari propius potuere,
è medio tibi vir
lectus senatorum choro
est omnium vnus nomine
congratulatus.*

Duodenarius. **XXIIX.**

*utque tibi tuus aduen-
tus, populoque Polono
faustus, atque prosper esset,
numina sancta deum
orauit; Et iam nunc quidem
continuarè gradus
cæptos, adeoque tuis virtutibus
debitas sedes, veterum inclyta regum
atria, inire diis
hortatus est ductoribus.
hunc tu vicissim sic tuo
affatus ore es.*

Duodenarius

Duodenarius XXIX.

*nullius ambitionis
te stimulis agitatum,
hoc iter cepisse tantum;
iudicium populi
tam nobilis de te omnibus
charum habuisse modis;
consensum etiam hunc populorum haud unius
moris, aut linguæ, opus esse deorum
non dubitare; itaque
clarissimarum gentium
auctoritati, & nutui
diuinum obsequium*

Duodenarius XXX.

*Daciæ ab usque vetustis
finibus inuia saxa
Carpathi permensum adesse;
hancque daturum operam,
ne unquam Polonos consili, aut
pœnituisse sui
regis queat. hæc ubi dixisti, illicò*

C ij

progredi

*progredi capere virum agmina ; quorum
tu in medio, expositus
visu ferebare omnium,
aquadus heroi, viro
mortale maior.*

Duodenarius XXXI.

*talis abenea claustra
nobilis urbis inisti,
atque cum summa approbantis
laetitia populi
in regiam deductus es.
hic requiete simul
vires, animumque refouisti tuum,
publico in caetu populi que, patrum que,
pace prius precibus
rite impetrata caelitum,
insigne tempus gemmea
cinctus corona es.*

Duodenarius XXXII.

*laetitiam cumulavit
regibus orta Polonis*

virgo ;

virgo ; maiorum trophæa
egregiis animi
non decolorans laudibus ;
fædere legitimo
consors tibi dedita lecti. rebus ad
hunc modum gestis, ea sollicitum te an-
te omnia cura habuit,
quoniam obstinatæ civium,
possent modo ad concordiam
mentes reduci, op-

Duodenarius XXXIII.

tataque restitui pax.
nam numerus licet ingens
sub tuum aduentum statim re-
linquere Cæsareas
non distulit partes, tamen
maxima pars, & in iis
multi genus, & merita insignes viri
perseuerabant : neque lenta etiam tum
ex animis hominum
iam iam adfuturi Cæsaris
spes enaporarat, fidem

rumo-

rumore alente.

Duodenarius XXXIII.

*hæc malesuada animorum,
discidia, hos populi æstus,
ingeni consopisti
dexteritate tui;
dum nil superbum, aut impotens,
terrificumque nihil,
sed lenia, sed placida adfers omnia.
talis aduersis Aquilonibus olim
Ionio in medio
navis gubernator citæ,
non pugnat irato mari,
contra hæ fluctus*

Duodenarius XXXV.

*nititur ire rapaces;
sed pelagi trucis arte
impetus frangit, modò undis
morigerans, modò itèr
fluctus per obliquos legens;*

ferre

*ferre moram docilis,
omnesque hyemis, pelagique iniurias,
dum ratem optatis modò victor arenis
applicet incolumem.
hac arte tu usus, maximis
è fluctibus rempublicam,
seruasti, & in tu-*

Duodenarius XXXVI.

*ta statione locasti.
mœnibus vnica fidens
vrbs cyclopæis tua, æqua
respuit imperia ;
non mentis impos planè adhuc,
si latuisset iners
intrà sua limina plebes, nec pedem
aggeres extrà fremebunda tulisset
Martis amore trucis ;
nunc lentipes testa caput
cùm protulisset cornea
testudo, duri*

Duodenarius XXXVII.

Saucia acumine ferri

D

ingemuit

ingemuit grauiter, col-
loque contracto refugit
in sua tecta celer,
non iam arma, nec spirans minas.
iis, placidissime Rex,
ignoscere non dubitasti, ut cæteris
omnibus, quicumque per illa feroces
tempora sustulerant
te cornua aduersum sua.
omnes amore patrio
444 complexus, inquam, es,

Duodenarius XXXVIII.

ut sibi non modò victo-
res, tuaque arma sequuti
plauderent, sed victi haberent
quod canerent etiam,
clementiam experti tuam.
hæc ita gesta domi;
nunc ô cytharæ moderatrix aureæ
Musa, dic Moschum dare terga coactum,
nec potuisse mei
sufferre regis impetum:

unaque

*unaque & artis bellicæ a-
miffisse laudem,*

Duodenarius XXXIX.

*imperiumque propè omne.
hæc mihi, Pieri, paucis
expedi. paucis enim com-
prenderè multa licet;*

*& longa sæpè oratio
ponderis exigui est.*

*Moschis genus, atque Polonis est idem
Slauicum; dispar scidit uniter aptos
relligio, unanimes
quod scindit & fratres malum.
de principatu Rusiæ
contentiones*

Duodenarius XL.

*multa, adeoque cruenta
inter utrosque fuere
bella; necdum pax coiuit.
inueterata odia*

D ij

iniuria

iniuria accendit recens ;
rebus enim dubiis,
Et seditione Polonorum aspera,
Moschus Arctoæ vetus arbiter oræ,
tempus adesse ratus
belli innouandi commodum ;
magno parato exercitu,
primariam urbem

Duodenarius XLI.

finibus in Lituaniis
obsidione Polottæum
cingit, expugnatque, prædaque
omnigena locuples
fastu triumphat barbaro.
nec satis id cupido,
Arctoæque præcipienti spe omnia
regna ; Liiones quoque sceptris sequutos
regia, vi aggreditur ;
sæuit per agros vberes
igni que ferroque impotens,
hinc, atque prædas

Duodenari-

Duodenarius XLII.

*hinc agit ; occupat urbes,
præsidia arcibus impo-
nit sua ; armis, commeatuque
instruit ; atque breui
omnem ferè prouinciam
in sua iura adigit.*

*sic rege superstite debacchari adhuc
cœpit Augusto ; neque mitior Henri-
co dominante fuit,
interque regnis omnibus,
primus ferocem prosperis
rebus tyrannum*

Duodenarius XLIII.

rex Stephane , aggredi es ausus.

nec dubium tibi belli

huius omen dii dederunt

Martis in armigeri

primis statim præludiis.

mœnia Moscho. etenim

Vendenica concutiente. hostiliter,

D ij

(copiis

*copiis cum ingentibus ausa tuorum
parua coire manus,
exercitum omnem conscidit,
primarios belli duces
vinxit catenis*

Duodenarius XLIII.

*fulminis æmula, robur
Martis, abenea centum
abstulit tormenta, & hostem
indomitum docuit
posse edomari. sic tibi
alea prima cadit.
cunctis petis inde Polottæum copiis,
Pannonos tecum, Litauosque, Polonosque,
& genus acre virum,
ducens in armis Teuthonas.
nec segniores ad sua
tutanda Moschi,*

Duodenarius XLV.

gensque vago media inter-

secta

*secta Borysthene, Rusi
conuolant; inuicta portis
claustra adhibent, validis
turrez adornant machinis,
omnia, quæ obsidio
quauis diuturna requirat, præparant,
interim tu accedis, & aggere clausos
perpete, fulmineis
muros fatigas ictibus.
qui summa ope hostium licet
defenderentur,*

Duodenarius XLVI.

*atque fauentia cæli
sydera tristis haberent,
hymbre inaudito obsidentium
impediente opera;
fælicitate, ô rex, tamen,
imperiose tua,
virtuteque nobilis vrbs illa è manu
hostium erepta est, veterisque reuenit
sub titulum imperii.
hoc capta eodem est impetu,*

exusta

*exusta que igni Soccola ;
Moschorum ubi flos*

Duodenarius XLVII.

*interiit que iuventus
lecta ; simul quoque propu-
gnaculum inuictum Polottei,
dedita Susa tibi est.
munitiones cæteras
prætereo tacitus ;
longe siquidem auctius, Et cum fanore,
præ ut fuit captum, rediisse Polotteum
ad veteres dominos
constat. tibi verò omnibus
fama perennis gloriæ
victuræ seclis,*

Duodenarius XLVIII.

*rex, spoliare duelli
laude parum fuit hostem ;
ni simul clementia illum, et
prægrederere fide.*

queiscunque

queiscunque enim scænum tuens
cædibus in mediis

Bellona pepercerat, iis per te omnibus
vita, libertasque data est; neque cuique in
castra redire sua
fraudi fuit, si non tibi
merere mallet. mitio-
rem hæc plaga Moschum,

Duodenarius XLIX.

reddidit; ut minimè anceps
esset, eum nihil æquè
atque pacem optare. verùm,
qui fuerit solitus
pacem antea semper dare,
turpe putabat eam
victus quoque postulare. enim verò neque
tu videbare arma aliter positurus,
frugiparens nisi uti
in ius tuum Liuonia
concederet rursum, quod ab-
horrebat hostis.

E

Duodena-

Duodenarius L.

*pacis adempta igitur spe,
nec violentia quicquam,
aut furor Martis remittit.
prælia stant eadem,
vexationesque urbium.
inferiorque ferè
certamine Moschus in omni visitur.
at tibi cum hoste indomitoque truci
non fuit asperior
luctatio, ô rex, quam locis
cum ipsis; tot ingentes lacus,
vastæ, iniuriæque*

Duodenarius LI.

*tot Sylvæ, atque tot indi-
gnantia flumina pontes
trans erant mittenda. rupes
adice nubiferas,
Riphæaq; insolubili
obruta saxa niue;
Et pro popularibus omni visuis*

præliantes

praeliantes horriferos Aquilones.

*quæ tua nullo oneri
cessura virtus omnia
vicit tamen, turmasq̃ iter
duxit per æquum.*

Duodenarius LII.

*ergo ubi in interiora
Moschonia penetraſti,
Marte, fortunaq̃ eadem
cepta iuuante tua,
primùm quidem firmissimi
mænia Velisii
defensa viriliter expugnas; dein
nobile Uſuatum capis; ac neque grandes
vim tolerare tuam
quiuere Luci, uberrima
frugum, Sicanæq̃ æmula
vrbs prorsus Ennæ.*

Duodenarius LIII.

barbarus interea hostis

E ij

Marte

*Marte resistere aperto
non satis tutum arbitratus,
ingenito arma tua
eludere astu nititur ;
nunc per epistolia
candorem imitantia ; nunc per nuntios
tecum agens vanos, & inepta ferentes
desipientis heri
mandata ; quæ tu, ut par erat,
ô rex, supina aure audiens,
rebus tuis in-*

Duodenarius LIII.

*tentus eras nihilo mi-
nus, fera munera Martis
exequens. ad Turopeciâ
mænia turrigeri
statina habebat barbarus
miles. eò tu aliquot,
rex, millia lecta virorum ire imperas :
qui simul saltus, locaque exuperarunt
asperi, terror is est
iniectus extemplò hostibus,*

ut nullam

*ut nullam in armis amplius
spem collocarent:*

Duodenarius LV.

*sed fugerent auium ri-
tu, fugientia victor
terga cædit. hæc agenti
tandem etiam alta tibi
porrexit herbam Neulia.*

*Neulia capta Oseri-
scum perpulit, id quoq; uti se dederet.
nec loci, o Saulotia, te situs, aut in-
gens obeuntis aquæ
tutata vis est, quo minus
ex hoste captas inter ar-
ces ponerere.*

Duodenarius LVI.

*iamq; Tyrannus utraque
rex tibi maxime ripa
diuitis cedit Deuina,
ni tuus ulterius*

E iij

spectaret

spectaret arcus letifer.
castra moues igitur,
partemq; iubes animosi exercitus
tecta q; iniectis, sata q; vrere flamis
hostica. Staritia
tum se tenebat barbarus
uxore cum iuuenula,
charisq; natis :

Duodenarius LVII.

is simul ignibus atris
omnia feruere circum
vidit: extemplo, timore
percitus, in celeres
raptim impedimentis rates
impositis, fugam init,
seque in penitissima regni abdit loca
tristior. tum tu ad vetera impiger ibas
maenia Plescouia
demolienda : ibi Ostroum,
amni quasi innatans vago
primo impetu expu-

Duodenarius LVIII.

*gnas. iter arripis inde
 propositum, atque sub ipsis
 collocas tormenta muris
 aenea, terrifica,
 nata eruendis urbibus.
 ac licet obsidio
 non semper ita, ut cupiebas, hæc tibi
 cederet: perstas tamen, omniaque in spem
 experienda tibi
 pulchræ putas victoriæ.
 saneq; ibi, ò rex, militum,
 virtus tuorum,*

Duodenarius LIX.

*enituitq; animi vis.
 et si etenim impete primo
 grandibus fossis retenti
 non potuere opulen-
 tæ urbis potiri: ipsis tamen,
 in ruderum cumulis
 in mænibus atque adeò ipsis, hostium
 clade*

*clade cum ingenti, fera belligerarunt
prælia. cumque rates
Moscho refertæ milite
noctu via alta fluminis
urbi venirent*

Duodenarius LX.

*Suppetias, tuus idem
artibus ille dolisque
miles exceptos vel ipso
mergit in amne, vel ad
terram retractos inferis
immolat ense diis.
terra venientibus idem contigit
exitus turmis, quoties vel apertè,
vel volvere dolo
irrepere urbem. atque hæc quidem
ut prosperæ pugnae tuis,
sic extiterunt*

Duodenarius LXI.

difficiles: neque enim illi

cum

*cum trucibus modò Moschis
pertinax gessere bellum,
verùm etiam cum hyeme,
sæuisque tempestatibus,
cumque gelu horrifero,
Et cum glaciali Aquilonum exercitu.
proinde complures manuumque, pedumque
cernere erat digitis,
Et diminutos auribus,
nafoque, (spectatu horridum.)
quæ vulnera illis*

Duodenarius LXII.

*non acies gladiatorum,
intulerantque sagittæ
hosticis promptæ pharetris:
sed penetrabilia
septentrionum frigora,
immodicumque gelu
crebris niuibisque, procellisque asperum.
quæ tuus miles tamen omnia mente
pertulit indomita,
vicitque vinci nescius.
iam terga curti inuaserat*

Sol capricorni.

Duodenarius LXIII.

pro se ea frigora demens
tum facere est ratus hostis:
pròinde portas per patentes
omnibus egreditur
cum copiis. nec segnius
emicuere tui:
murisque globisque sub ipsis qui repens
prælium ingressi temeraria fundunt
agmina: vincla pigris
iniecta, pernix aufugit,
tantum Tyranno autem truci
urbis perantiquæ

Duodenarius LXIII.

obsidio illa timoris
attulit, ut positis am-
bagibus, fucisque, eam se
denique pacem habitu-
rum, quam dedisses, diceret.
quam citò præterie-
re octo illa fugacia lustra, o rex, quibus
hostis

*hostis integris sibi barbarus inter-
dixerat, ut neque pa-
cem nominaret, gratiâue
illius ad te nuntios
legaret ullos.*

Duodenarius LXV.

*odit Adrastia fastum,
magnificèque loquutos
consciis paullo remordet
post pudor, ipsa ubi res
dictum refellit arrogans.*

igneus axe suo

nondum spacia annua sol decurrerat,

Cùm timens urbiq̄ue sibiq̄ue Tyrannus,

777 iam minor, atque mina-

rum oblitus, ad te nuntium

pacis petendæ gratia

misit: neque ad te

Duodenarius LXVI.

*rex modo, qui propius quàm
forsitan ille volebat,*

F ij

tunc

tunc eras : sed supplicatum,
pontifici in Latium
summo usque misit, pacis ut
suasor is esse tibi
vellet, animumque remolliret tuum,
hæc, ubi amsanctæ dedit oscula plantæ,
nomine schismaticus
heri precabatur sui:
quem pontifex magnus bene
sperare iussum

Duodenarius LXVII.

in Borealia rursum
frigida regna remisit :
ac suum legatum eandem
imperat ire viam,
si belli amorem, ô rex, trucis
eximere ex animo
posset tibi, corque remolliret tuum.
iamque non latura diu obsidionem
Plesconia alta vide-
batur, fame, atque armis tuis
constricta : qua capta nihil
restabat hosti,

Duodena-

Duodenarius LXVIII.

*naue cita nisi sese
per medium dare Volgam
in fugam; sed postulatis
omnia pontificis
tu posthabenda existima-
sti; neque ut excideret
regno, sed uti, tua quæ essent, redderet
Moschus, arma aduersus eum tua sumpse-
ras; positurus ubi
iniuriarum esset nihil.
quid multa? trux Liuonia
pacem redemit*

Duodenarius LXIX.

*Moschus. habes itaque, ô rex,
quod petere omnibus armis,
dum ter emetitur ardens
signiferum Phæthon,
non destitisti; et sic habes,
ut regione in ea,
pro qua tibi cum hoste potenti tam diu-
turnum erat bellum, neque strinxeris enssem*
F iij *fatife-*

*fatiferum; sed uti
bellator expertissimus,
armis in hostiles agros
signisque versis,*

Duodenarius LXX.

*inviolata reserua-
sti tibi præmia belli.
maeste rex virtute, Martis
nobile belligeri
germen, tyrannorum metus.
tu loca finitima
impunè feris populantem dentibus,
horridum aspectu, sylvis latitantem
impenetrabilibus,
sæuum, trucem indagasti aprum;
dorsumque setis asperum
frustra arrigentem,*

Duodenarius LXXI.

*fulmineisque minantem
dentibus, albaque spumis
huc et huc circumferentem*

rieta

*recta cubilibus an-
tiquis fugauisti procul.
agricolasque metu,
omnemque adeò Aquilonarem plagam
liberauisti. tria fontibus ergo
flumina contiguis
diuersa dum incurrent freta,
Pontum Borysthenes fugax,
Hyrcauium æquor*

Duodenarius LXXII.

*Rha, Tanaisque Mæotim.
laus tua nullum habitura est
terminum, victoriæque
semper in ore hominum,
ô rex, futuræ sunt tuæ.
Vindice te, patria
fælix mea; quæ veteres iniurias
vltia per te, liberioribus audet
aspicere hostem oculis.
dij dent modò, vt quàmplurimos
vivas in annos, & tibi
votis tuorum*

Duodenarius

Duodenarius LXXIII.

*par neat Atropos æuum.
te illa superstite nil est,
quod sibi non polliceri
audeat. illa minas
non pertimescit Sueticas,
te duce; trux neque uti
impune Borystemis altum amnem Scythes
transeat. limes tuus, ut prius ipse
Pontus erit. vacua
iam conseri arua, & vineas
pangi, renascique arduas
cernemus vrbes.*

Cum Stephani impositum est nomen tibi, nempe corona

Omen id, et magni iam fuit imperii.

Idem uero hominum quod diceris ore Bathorrhens.

Flumina designat consilii alta tui.

ΕΛΥΟΟΛΑΕ

In officina LAZARI. Anno Domini

M D LXXIII

Τῷ Σεφάνῳ Σεφάνον ποῖεν ἅ χαρῆς, ὅπ ποτε Μόσχος
Αἰτῶν ἐν πεδίοις αὐτῆς ἔμασε χερί

Duodenarius LXXIII.

*par neat Arrogas reuoc
suo uoc equon idit uenon Pz multiloqui impdptz emi
quod sibi non. iroqni iuf mai iugam T di nom O
audet illa Pz o rircit koup mmmimod' orsu mch
non per uiesca. S. mmmimod' orsu mch
te duca, trux mmmimod' orsu mch*

C R A C O V I A E.

In officina LAZARI. Anno Domini,

M D LXXXIII.

